เรื่อง พระเครื่องเนื้อโลหะกรุ

รายละเอียด

พระโลหะ เรียกว่า พระเนื้อชิน คำว่า พระเครื่อง คือเรียก พระชนิดที่สร้างโดยไม่มีแท่นฐานพระหรือขาตั้งพระทั่วๆ ไป จึงขอเขียนบรรยายพอสังเขปไว้ดังนี้ พระเครื่องรูปพิมพ์พุทธรูปลักษณะและเนื้อจะเป็นหัวใจในการศึกษาของ คำว่า พระเครื่อง พระพิมพ์จะเป็นพิมพ์เดียวกันแต่ละกรุพระจะแตกต่างกัน ฉะนั้นผู้ศึกษาจึงจำเป็นต้องจดจำพุทธลักษณะพิมพ์พระต่างๆ ของแต่ละกรุพระให้มาก พระเครื่องเนื้อชินใน 100 ส่วน เราได้ทราบมา

แล้วว่าสร้างด้วยเนื้อเงินผสมดีบุกและตะกั่วแล้วเป็นผิวปรอทเสีย 99 ส่วน เมื่อพระที่ถูกบรรจุในกรุอายุหลายร้อยปี จุดที่บรรจุพระฯ ตั้งแต่อยู่บนคำระฆังถึงฐานเจดีย์ และเลยลึกลงไปในดิน บางกรุต้องขุดลึกลงไปถึง 6 เมตร จึงได้พบกรุพระฯ ที่ได้ขึ้นมาโดยมากจะส่วนหนึ่งชำรุดเสียจนใช้การไม่ได้ อีกส่วนหนึ่งก็จะมีจุดผุกร่อนแตกแยก เรียกว่า จุดระเบิด จะมีปรากฏให้เห็นตามองค์พระจุดใดจุดหนึ่ง ซึ่งเป็นธรรมชาติของพระกรุ ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือจุดผุจะต้องเนื้อในผุออกนอก ดูจากจุดเรียกว่า จุดระเบิด และอีกส่วนหนึ่งที่สมบูรณ์ เราก็ต้องพิจารณาจดจำพิมพ์พระว่าเป็นของกรุนั้นๆ จริง เป็นต้น

ผิวขององค์พระเครื่องชินเงิน สวนมากเมื่อสร้างเสร็จก็จะถูกนำไปชุบด้วยปรอท ปรอทจะจับเคลือบบนผิวของพระเครื่อง เรียกว่าพระชินผิวปรอท ผิวปรอทที่จับติดพระเครื่องอยู่ในกรุนานปีจึงไม่เกิดแสงแวววาว ซึ่งเป็นธรรมชาติของพระกรุ พระที่ถูกนำบรรจุบนที่สูง ส่วนผิวปรอทเมื่อพิจารณาแล้วก็คล้ายจะเป็นหมอกสีเขียวจางปกคลุมปรอทอยู่ ถ้าพระที่ถูกนำบรรจุในที่ต่ำ พระเครื่องฝั่งนครชุม องค์พระจะมีคราบกรุสีขาวจับแน่น ฝั่งตัวเมืององค์พระจะมีคราบกรุเป็นสีลูกรัง พระบางองค์จะไม่เป็นผิวปรอทและคราบกรุก็มี บางกรุจะมีคราบกรุชาดคราบหมาก (สีชมพู) และคราบราดำเกิดให้เห็น พระบางองค์ที่แก่เนื้อตะกั่วก็จะเกิดเป็นสนิมแดง ถ้าแก่เนื่อดีบุกก็จะเกิดเป็นสนิมไข เป็นต้น

คำสำคัญ : พระเครื่อง, กำแพงเพชร

ที่มา : สำราญ มหบุญพาชัย. (2533). พระเครื่องเมืองกำแพงฯ. กำแพงเพชร : มูลนิธิกำแพงเพชรสงเคราะห์.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2019-08-14

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1144&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology